

Short explanatory glossary of selected terms related to EU biodiversity conservation, and how they should be properly understood (English/Romanian)

SOCIETATEA ECOLOGICĂ
BIOTICA

TRANSITION

Short explanatory glossary of selected terms related to EU biodiversity conservation, and how they should be properly understood

**Glosar explicativ succint al termenilor selectați,
privind conservarea biodiversității în UE
și al modului corect de interpretare a acestora**

TRANSITION

Short explanatory glossary of selected terms related to EU biodiversity conservation, and how they should be properly understood

Glosar explicativ succint al termenilor selectați, privind conservarea biodiversității în UE și al modului corect de interpretare a acestora

Prague - Chisinau 2025

© Arnika 2025

© BIOTICA 2025

Published: December 2025

Author (English Sections): RNDr. Petr Roth, CSc.

Romanian Translation: Elena Mărgineanu

Romanian Proofreading: Natalia Guranda

English Proofreading: Shane Hume

Photos (Front/Rear Cover): Pavel Pinkava

Language: English/Romanian

Version: On-line

Graphic Design: Ondřej Petrlík / meondesign.cz

Short explanatory glossary of selected terms related to EU biodiversity conservation, and how they should be properly understood © 2025 by RNDr. Petr Roth, CSc. is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International. To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

ISBN: 978-80-88508-89-2

This document was prepared by RNDr. Petr Roth, CSc., an external collaborator of Arnika – Citizens Support Centre, within the project “Natura 2000 in Moldova: Promoting the European Approach to Nature Conservation in Moldova” financed by the Transition Promotion Programme of the Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic.

Cuprins | Table of Content

Introducere	6
Introduction	7
Care este diferența dintre rețeaua Emerald și rețeaua Natura 2000?	8
What is the difference between the Emerald and the Natura 2000 networks?	8
Care este diferența dintre planurile de management ale ariilor protejate și ale siturilor rețelelor ecologice (Emerald, Natura 2000)?	9
What is the difference between the management plans of protected areas and sites of ecological networks (Emerald, Natura 2000)?	9
Ce este și ce nu este un „plan de management a sitului”	10
What is and what is not a “site management plan”	10
Cum a apărut rețeaua Natura 2000 și din ce tipuri de situri este alcătuită?	12
How the Natura 2000 network originates and which sites it is composed of?	12
Directivele UE privind natura	13
EU Nature Directives	13
Evaluarea biodiversității	14
Biodiversity assessment	14
Managementul conservării	15
Conservation management	15
Monitorizare sau supraveghere?	15
Monitoring, or surveillance?	15
Protecția naturii	16
Nature protection	16
„Protecție” sau „conservare”?	16
“Protection” or “conservation”?	16
Screening-ul UE	19
EU screening	19
„Specii protejate de anexele Directivei Păsări” – de ce este această formulare lipsită de sens?	19
“Species protected by the annexes of the Birds Directive” – why is this a meaningless formulation?	19
„Specii protejate de Directiva Habitate” – De ce este aceasta o formulare lipsită de sens?	20
“Species protected by the Habitats Directive” – Why is this a meaningless formulation?	20
Statutul de conservare	21
Conservation status	21
Transpunerea legislației UE	22
Transposition of EU law	22

Introducere

Glosar explicativ succint al termenilor selectați, privind conservarea biodiversității în UE și al modului corect de interpretare a acestora

Atât în directivele și regulamentele UE privind biodiversitatea, protecția și conservarea acesteia, cât și în tratatele și documentele internaționale privind protecția naturii, există termeni și dispoziții care sunt frecvent utilizați, însă deseori insuficient înțeleși sau chiar interpretați greșit de către cei responsabili de aplicarea lor în țările aflate în proces de aderarea la UE.

Acest glosar reunește o selecție de termeni situații în care aceștia sunt utilizați, cu scopul de a clarifica interpretarea corectă a acestora. Prin semnalarea greșelilor frecvente și clarificarea sensurilor exacte, documentul poate contribui la evitarea replicării unor erori constatate în alte țări, erori care generează pierderi de timp, capacitate instituțională și resurse financiare, cu alte cuvinte, resurse deja limitate în țările candidate care ar trebui gestionate eficient și responsabil.

Înțelegerea corectă a cerințelor UE este importantă și dintr-un alt motiv: deși engleza este o limbă comună de comunicare între statele membre și cu Comisia Europeană, aplicarea cu succes al politicilor UE depinde de modul în

care acestea sunt înțelese și acceptate la nivel național. Acest principiu este valabil atât pentru UE-27, cât și pentru orice viitor stat membru. Cerințele UE trebuie comunicate corect nu doar funcționarilor publici și factorilor de decizie politică, ci și publicului larg – cetățeni, antreprenori, fermieri, reprezentanți ai autorităților, membri ai ONG-urilor, vânzători și alte grupuri de interes. În multe situații, este necesară elaborarea unei terminologii naționale noi, deoarece traducerea literală a multor termeni UE (care se referă la realități sau mecanisme încă inexistente într-o anumită țară) nu este relevantă pentru contextul local. Pentru a crea o terminologie clară și ușor de înțeles pentru toate părțile interesate, este esențială o înțelegere corectă și precisă a sensului real al termenilor utilizați de UE.

Termenii din acest glosar sunt prezentați în ordine alfabetică. Simbolul ↑ indică faptul că termenul respectiv este explicat mai pe larg într-o secțiune separată sau în una ori mai multe rubrici suplimentare cu detalii și definiții mai ample.

Introduction

Short explanatory glossary of selected terms related to EU biodiversity conservation, and how they should be properly understood

In both EU directives and regulations dealing with biodiversity and its protection and conservation, as well as in international treaties and documents on nature protection, one can spot terms and provisions which are frequently used, but often not properly understood, or even misunderstood by those who have to implement them in countries preparing themselves for accession to the EU.

This glossary provides a selection of such terms or situations in which they are used, with an aim to show which meanings or interpretations are correct. By pointing out mistakes and misunderstandings and explaining the correct meaning, this brief document could help to avoid repetition of mistakes done in the past abroad – as every time, such a repetition means time, capacity, and financial losses, in other words, losses of resources which are very scarce in candidate countries, and which should instead be used in a useful and reasonable way.

A correct understanding of EU requirements is important also for another reason: while English is a common language enabling representatives of various countries to communicate

among themselves and with the European Commission, the success or failure of any EU policy lies with its understanding and acceptance at the national level. This is true in the current EU 27, and will be true in any other country entering the EU. EU requirements need to be duly explained not only to governmental officials and politicians, but above all to ordinary people – citizens, entrepreneurs, farmers, municipal representatives, NGO members, hunters, and members of other interest groups. In many cases, a new, national terminology has to be developed, as the literal translation of many EU terms (denoting things or situations that do not yet exist in a given country) does not make any sense in the national language. And again, for developing such national terminology, so that it is clear to everyone, a precise and correct understanding of the real meaning of various EU terms is a basic prerequisite.

The entries of this dictionary are ordered alphabetically. The symbol ↑ means that, that particular term has its separate entry or multiple entries with a more detailed explanation or definition.

Glosar românesc

Care este diferența dintre rețeaua Emerald și rețeaua Natura 2000?

Începând cu anii 1990, în Europa au fost create două rețele de arii speciale de conservare: rețeaua Emerald și rețeaua Natura 2000.

Emerald este o rețea (un sistem) de zone protejate specifice, creată pe baza instrucțiunilor prevăzute de Convenția de la Berna (Convenția privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa, 1979). Convenția de la Berna a fost înaintată pentru adoptare Consiliului Europei, o organizație internațională care acționează la scară europeană (în prezent cu 46 de state membre). Rețeaua Emerald este obligatorie pentru țările din afara UE.

Natura 2000 este o rețea similară de arii protejate, creată în conformitate cu directivele UE privind natura și aplicabilă în interiorul UE (care numără în prezent 27 de state membre). În urma unui acord între Consiliul Europei și Comisia Europeană, statele membre ale UE nu dezvoltă rețeaua Emerald, ci rețeaua Natura 2000.

Ambele rețele au un obiectiv similar – protejarea și conservarea activă a celor mai valoroase și mai vulnerabile habitate, specii de faună și floră din Europa. Cu toate acestea, există numeroase diferențe între cele două sisteme, astfel încât acestea nu sunt direct compatibile.

Fiecare țară care dorește să devină stat membru al UE și care a primit din partea UE statutul oficial de țară candidată este obligată să pregătească și să prezinte Comisiei Europene propunerea privind rețeaua sa Natura 2000 înainte de aderare. În astfel de țări, siturile Emerald pot servi drept bază inițială pentru propunerea rețelei Natura 2000; cu toate acestea, Natura 2000 necesită o abordare diferită, are criterii distincte pentru stabilirea suficienței rețelei de situri,

English Glossary

What is the difference between the Emerald and the Natura 2000 networks?

Since the 1990s, two networks of special conservation areas have been built in Europe: the Emerald network, and the Natura 2000 network.

The Emerald is a network (system) of specific protected areas established on the basis of instructions derived from the Bern Convention (Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats, 1979). The Bern Convention was submitted for adoption by the Council of Europe, an international organisation acting across the whole of Europe (today 46 members). The Emerald network is obligatory for those countries outside the EU.

Natura 2000 is a similar network of protected areas established according to EU Nature Directives within the EU (today 27 Member States). Following an agreement of the Council of Europe and the European Commission, EU Member States do not build the Emerald network but Natura 2000.

Both networks are similar in their objective – to actively protect and conserve the most valuable and endangered habitats, fauna and flora across Europe. However, many differences between them exist so that they are not directly compatible.

Each country willing to become an EU Member State which have been given by the EU the official status of a candidate country is obliged to prepare and submit the proposal of its Natura 2000 network to the European Commission prior to the accession. In such countries, Emerald sites can serve as a basis for the Natura 2000 proposal; however, Natura 2000 requires a different approach, has different criteria for the sufficiency of the pool of sites, complete-

reguli complet diferite pentru siturile protejate destinate păsărilor (SPA) și, înainte de a propune orice sit, necesită de colectarea de date de teren de pe întreg teritoriul țării, nu doar din siturile selectate. Astfel, Natura 2000 nu poate rezulta niciodată dintr-o simplă „redenumire” a rețelei Emerald. Trecerea de la Emerald la Natura 2000 va fi, prin urmare, o procedură extrem de complexă, care nu a mai avut loc până acum; Moldova și Ucraina sunt primele țări candidate care îo testează în practică, iar pentru a obține rezultatul dorit vor fi necesare numeroase date suplimentare colectate în teren și o muncă considerabilă din partea experților.

Care este diferența dintre planurile de management ale ariilor protejate și ale siturilor rețelelor ecologice (Emerald, Natura 2000)?

Mulți consideră că „rețelele ecologice” sunt fundamental diferite de rețelele de „arii protejate”. În realitate, diferența este minimă. Teoretic, rețelele ecologice, ar trebui să fie alcătuite din zone nucleu numite „biocentre” și coridoare ecologice care le interconectează (biocoridoare). Ariile protejate, dimpotrivă, nu sunt interconectate. În practică, însă, nici rețelele Emerald, nici Natura 2000 nu impun desemnarea de biocoridoare. Siturile desemnate, care sunt echivalentele „biocentrelor”, sunt stabilite pentru anumite tipuri de habitate și/sau anumite specii. Pentru fiecare sit, există obligația de a stabili ↑ obiective de conservare și de a propune ↑ măsuri de conservare, de regulă într-un document numit ↑ plan de management. Acest plan reprezintă un set clar de instrucțiuni pentru gestionarea practică a conservării în teren.

Ariile protejate la nivel național ar trebui să respecte aceleași principii de gestionare. Acestea sunt desemnate pentru anumite valori naturale – habitate, specii, dar uneori și pentru fenomene geologice și geomorfologice sau peisaje pitorești. Aceasta constituie singura diferență în raport cu rețeaua Emerald sau Natura 2000, care protejează și conservă numai habitatele și speciile, dar nimic altceva. Prin urmare, abordările și regulile de gestionare ar trebui să fie aceleași: fiecare element protejat trebuie să aibă definit un obiectiv de conservare (menținere,

ly different rules for protected sites for birds (SPAs), and before proposing any site, it needs field data from the entire territory of the country, not only from selected sites. Thus, Natura 2000 can never originate through a simple “renaming” of the Emerald network. A transition from Emerald to Natura 2000 will therefore be a very demanding procedure which has never happened yet; Moldova and the Ukraine are the very first candidate countries to test it in practice, and a lot of additional field data and expert work will be needed to achieve the desired result.

What is the difference between the management plans of protected areas and sites of ecological networks (Emerald, Natura 2000)?

Many people think that “ecological networks” are very different from the networks of “protected areas”. In reality, the difference is negligible. According to the theory of ecological networks, they should consist of core areas called “biocenters” and corridors interconnecting them (biocorridors). Protected areas, on the contrary, are not interconnected. In practice, however, neither Emerald nor Natura 2000 networks require to designate biocorridors. These sites which are equivalent to “biocenters” are to be designated for specific habitat types and/or specific species. In each site, there is an obligation to set site ↑ conservation objectives and to propose ↑ conservation measures, usually in a document called a ↑ management plan. This plan serves as a set of instructions for practical ↑ conservation management in the field.

National protected areas should meet the same rules. They are designated for particular phenomena – habitats, species, but sometimes also for geological and geomorphological phenomena or scenic views. This is the only difference compared to the Emerald or Natura 2000 networks which only protect and conserve habitats and species but nothing else. Then, the management approaches and rules should also be the same: each protected phenomenon should have a conservation objective (maintenance, improvement, or restoration); measures

îmbunătățire sau restaurare); iar măsurile necesare pentru atingerea acestui obiectiv trebuie propuse în mod corespunzător. Toate acestea trebuie integrate într-un document procedural – planul de management al sitului.

Este adevărat că planurile de management atât pentru siturile Emerald sau Natura 2000, cât și pentru ariilor protejate naționale pot include și multe alte măsuri, cum ar fi, gestionarea vizitatorilor, reguli pentru utilizarea în scop recreativ, cooperarea cu autoritățile și proprietarii de terenuri, cu vânătorii sau pescarii precum și alte aspecte relevante pentru situl respectiv. Cu toate acestea, obiectivul principal al tuturor acestor planuri de management este gestionarea conservării fenomenelor naturale, care trebuie să reprezinte componenta centrală a fiecărui plan de management. În multe cazuri, siturile Emerald sau Natura 2000 se suprapun cu ariile protejate naționale, iar includerea unor astfel de norme și prevederi suplimentare sunt necesare pentru ca aceste situri să fie funcționale și benefice atât pentru natură, cât și pentru oameni. Cu toate acestea, motivul fundamental pentru elaborate planurilor de management a siturilor rămâne același: asigurarea conservării habitatelor și speciilor.

Din aceste motive, nu ar trebui să existe nicio diferență între regulile de gestionare aplicate siturilor din rețelele ecologice și cele aplicate ale ariilor protejate naționale; de asemenea, nu există niciun motiv pentru elaborarea unor ghiduri distincte pentru elaborarea planurilor de management ale unora față de celelalte.

Ce este și ce nu este un „plan de management a sitului”

Arie protejată – indiferent dacă sunt naționale sau impuse de angajamente internaționale, de exemplu siturile ⬆ Emerald sau ⬆ Natura 2000 – trebuie gestionate în mod activ. Doar o mică parte din ariile protejate nu necesită gestionare activă: de exemplu, fenomene geologice, pădurile primare neafectate de intervenția umană, păduri aluviale extinse (lunci) cu regim natural al apelor (ultimele două exemple neexistând în Moldova). Prin urmare, majoritatea ariilor protejate au nevoie de un management conser-

enabling to achieve these objectives should be proposed; and all this should be “packed” into a document called a site management plan.

It is true that management plans of both Emerald or Natura 2000 sites as well as national protected areas may contain many other measures, too, such as e.g. visitor management, rules for recreational use, cooperation with municipalities and landowners, hunters or anglers, or other topics relevant for the particular site. However, the main aim of all such management plans is the conservation management of natural phenomena, which should represent the core part of every management plan. In many cases, Emerald or Natura 2000 sites overlap with national protected areas, so that such additional rules and provisions are necessary in order to make such sites effective and useful for both nature and people. Nevertheless, the very basic reason why site management plans are drafted is the conservation management.

For these reasons, there should be no difference between management rules for sites of ecological networks and those of national protected areas; there is also no reason for having different guidelines for drafting management plans of the former and the latter sites.

What is and what is not a “site management plan”

Protected areas – regardless of the fact that they are national ones or those required by international commitments, e.g. ⬆ Emerald or ⬆ Natura 2000 sites – must be actively managed. Only a small proportion of protected areas do not require active management: e.g. geological phenomena, primeval forests not affected by humans, extensive alluvial (floodplain) forests with natural water regime (the latter two do not exist in Moldova). Thus, most protected areas need conservation manage-

vativ pentru a fi menținute într-o stare bună pe termen lung. Acest management conservativ trebuie definit și organizat în cadrul unui document cunoscut, de regulă, drept plan management a sitului.

La elaborarea unui astfel de plan, trebuie respectată o succesiune obligatorie de etape, care nu poate fi alterată:

- a) stabilirea obiectivelor de conservare pentru fiecare tip de habitat, specie sau alt element natural pentru care situl a fost desemnat ca protejat; obiectivele de conservare pot fi pe termen scurt, mediu sau lung. Obiectivele minime de conservare sunt menținerea tipului de habitat, a speciilor sau a altor fenomene relevante în aceeași stare ca la momentul desemnării sitului. Unele elemente protejate pot fi într-o stare precară sau chiar critică – în acest caz, este necesară stabilirea unor obiective de conservare mai ambițioase (îmbunătățirea sau chiar restaurarea stării inițiale);
- b) propunerea măsurilor de conservare, adică a activităților prin care se consideră posibilă atingerea obiectivelor de conservare, în mod specific pentru fiecare obiectiv. Unele tipuri de habitate sau specii pot necesita măsuri identice – în astfel de cazuri, nu este necesară definirea separată a acestora pentru fiecare obiectiv de conservare.

Care este condiția prealabilă pentru un plan de management?

Condiția esențială este cunoașterea exactă a prezenței, calității și cantității tipurilor de habitate, speciilor sau altor elemente pentru care situl a fost desemnat. Fără aceste date, nu poate fi elaborat un plan de management real. Astfel, siturile protejate desemnate fără informații clare privind habitatele și speciile vizate, prezența acestora, calitatea și dimensiunea populațiilor, nu pot avea un plan de management real. Un document care conține doar o descriere a sitului, dar precizează că datele relevante urmează să fie colectate ulterior, nu poate fi numit „plan de management”: acesta este mai degrabă o instrucțiune pentru realizarea unui studiu de specialitate care ar fi trebuit să fie

ment in order to maintain themselves in good condition in the long-term. Conservation management is to be described in the document usually called a site management plan.

When drafting a site management plan, there is an incommutable sequence of steps which must be observed:

- a) setting conservation objectives for each habitat type, species, or other natural asset for which the site was designated as protected; conservation objectives may be short-, middle- or long-term. Minimum conservation objectives are the maintenance of relevant habitat type, species, or other phenomena in the same condition as at the time of site designation. Some protected phenomena may be in poor, or even critical conditions – then, it will be necessary to set more ambitious conservation objectives (improvement or even restoration of the initial state) for them;
- b) proposing conservation measures, i.e., activities through which it is deemed possible to achieve conservation objectives, specifically for each conservation objective. Some habitat types and species may require identical measures – then there is no need to set such measures separately for each conservation objective.

What is the prerequisite for a management plan?

It is the knowledge of the precise occurrence, quality and quantity of habitat types, species or other phenomena for which the site was designated. Without such data, no real management plan can be drafted. Thus, protected sites designated without the knowledge on protected habitats and species, their occurrence, quality and quantity, cannot have a management plan. A document containing just a description of the site but then saying that such data and information should only be collected later cannot be called a “management plan”: it would be rather an instruction for the elaboration of an expert study which should have preceded the designation of such protected areas.

For all sites of the Natura 2000 network, the requirement to set site conservation objectives

efectuat înainte de desemnarea unei astfel de arii protejate.

Pentru toate siturile din rețeaua Natura 2000, stabilirea obiectivelor de conservare și a măsurilor de conservare este obligatorie, atât conform Directivei Păsări cât și Directivei privind habitatele. Prin urmare, este esențial să existe toate datele privind prezența, calitatea și cantitatea tipurilor de habitate și a speciilor protejate înainte de desemnarea siturilor Natura 2000.

Cum a apărut rețeaua Natura 2000 și din ce tipuri de situri este alcătuită?

Rețeaua Natura 2000 reprezintă etapa finală a unui proces amplu și riguros pe care fiecare țară candidată trebuie să îl parcurgă. Deoarece se bazează pe două directive distincte, procesul de desemnare a siturilor implica două proceduri separate.

↑ Arii de protecție specială (SPA) pentru păsări sunt desemnate conform metodologiei prevăzute în ↑ Directiva UE privind păsările și în documentele subsecvente adoptate de Comisia Europeană. Fiecare țară candidată trebuie să urmeze această metodologie și să propună și să desemneze SPA înainte de aderarea la UE.

Procedura de propunere și stabilire a altor situri protejate pentru tipurile de habitate selectate și speciile de animale și plante enumerate în anexele I și II la ↑ Directiva UE privind habitatele este foarte diferită. Țara candidată are obligația de a identifica și propune aceste situri – denumite „situri propuse de importanță comunitară”, pSCI – înainte de aderare, în conformitate cu regulile stabilite la articolul 4 din anexa III, precum și în alte documente relevante. După aderare, propunerea de situri este supusă unei evaluări științifice realizată de Agenția Europeană de Mediu (AEM), care verifică dacă toate tipurile de habitate și speciile sunt suficient reprezentate în aceste situri. Până în prezent, nicio țară care a aderat la UE nu a prezentat din prima încercare o listă suficientă de pSCI. Pe baza rezultatelor examinării de AEM, Comisia Europeană a solicitat statelor să își modifice listele naționale – în unele cazuri, de mai multe ori. Doar atunci când evaluarea științifică confirmă propunerea unei țări este suficientă, Comisia Europeană prezin-

and conservation measures is obligatory according to both the Birds and Habitats Directives. Thus, there is a need to have all data on the occurrence, quality, and quantity of protected habitat types and species before designating Natura 2000 sites.

How the Natura 2000 network originates and which sites it is composed of?

Natura 2000 network is the final stage of a long and demanding process that every candidate country must go through. Because it is guided by two different directives, it also has two separate procedures.

The ↑ Special Protection Areas (SPA) for birds follow the methodology described in the ↑ EU Birds Directive and subsequent documents adopted by the European Commission. Each candidate country has to follow this methodology and to propose and designate SPAs prior to the EU accession.

The procedure of proposing and establishing of other protected sites for selected habitat types and animal and plant species listed in Annexes I and II of the ↑ EU Habitats Directive is very different. The candidate country is obliged to identify and propose such sites – called “proposed sites of Community importance”, pSCI – prior to the accession following the rules set in Article 4, Annex III, as well as some other documents. After the accession, this proposal of sites is subject to scientific scrutiny of the European Environment Agency (EEA), which checks if all habitat types and species are sufficiently represented in those sites. Until today, not one country entering the EU has ever submitted a sufficient proposal of pSCIs on the first go: based on the outcomes of the EEA scrutiny, the European Commission asked them to amend their national lists – in some countries, several times. Only if the scientific tests confirm the sufficiency of the national proposal, the European Commission submits the list of pSCIs to all EU Member States for formal approval, and

tă lista pSCI către toate statele membre ale UE pentru aprobare formală, iar aceste situri devin „situri de importanță comunitară”. Lista este publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene. De la data publicării, noul stat membru este obligat ca, în termen de cel mult 6 ani, să desemneze aceste SCI-uri drept „arii speciale de conservare”, SAC-uri, și să stabilească pentru fiecare ⬆ obiective de conservare și ⬆ măsuri de conservare de regulă sub forma ⬆ planurilor de management a siturilor.

Abia în momentul în care procesul de desemnare a SAC se finalizează, rețeaua Natura 2000 – formată din SPA și SAC – este oficial constituită. Cu toate acestea, în limbajul uzual, termenul „Natura 2000” este utilizat pentru toate etapele acestui proces, chiar și cu mult înainte de aderarea unei țări la UE.

Termenii pSCI, SCI și SAC reprezintă exemple de noțiuni care nu necesită o transpunere literală în legislația națională. Acest lucru este de înțeles, întrucât unii dintre acești termeni utilizați în Directiva Habitats reflectă perioada adoptării acesteia (1992), când cele 12 țări membre purtau încă denumirea de „Comunitatea Europeană”. Prin urmare, siturilor protejate li s-a dat denumirea de „situri de interes comunitar”, expresie care astăzi nu mai este relevantă. De aceea, țările candidate au libertatea de a utiliza denumiri care corespund cel mai bine tradițiilor lor naționale și propriului cadru legislativ. Același principiu se aplică și pentru SPA-urile desemnate în conformitate cu Directiva Păsări.

Directivele UE privind natura

Două instrumente juridice fundamentale ale UE care stabilesc cerințe uniforme pentru protecția și conservarea naturii în toate statele membre: așa-numita Directivă privind păsările din 1979 (actualizată în 2009) și Directiva privind habitatele din 1992. Ambele se bazează pe doi piloni esențiali: crearea rețelei ⬆ Natura 2000, adică desemnarea de arii protejate pentru anumite tipuri de habitate și specii, și protecția speciilor, aplicabilă anumitor specii de plante, animale și tuturor speciilor de păsări de pe teritoriul UE. Toate statele membre ale UE au obligația de a ⬆ transpune aceste cerințe în legislația națională,

those sites become “sites of Community importance”. The list is published in the Official Journal of European Communities. From the date of its publication, the new Member State is obliged to designate the SCIs as “special areas of conservation”, SACs, within the period of 6 years at the latest, and set ⬆ conservation objectives and ⬆ conservation measures for all of them, usually in the form of ⬆ site management plans.

Only at the moment when the process of SAC designation finishes, the Natura 2000 network – consisting of SPAs and SACs – is officially established. However, colloquially, the term “Natura 2000” is used for all stages of this process even way before the EU accession.

pSCIs, SCIs and SACs are an example of terms which do not require literal transposition into national law. It is understandable, as some of these terms used in the Habitats Directive correspond to the period of its adoption (1992) when the whole of the 12 countries was bearing the name “European Community”. Therefore, protected sites were given the name “Sites of Community Interest”, which does not make any sense today. Therefore, candidate countries have the freedom of choosing names which best correspond to their national traditions or legislation. The same holds true for SPAs designated pursuant to the Birds Directive.

EU Nature Directives

Two key pieces of the EU law setting unified requirements for nature protection and conservation within all EU Member States: the so-called Birds Directive from 1979 (updated in 2009) and the Habitats Directive from 1992. They both contain two main pillars – establishment of the ⬆ Natura 2000 network, i.e., of protected areas designated for specific habitat types and species; and species protection which applies to the selected species of plants, animals and all birds across the entire EU territory. All EU Member States are obliged to ⬆ transpose these obligations into their national law, and then finance

și ulterior de a le finanța și implementa efectiv la nivel național. Aplicarea acestor directive este monitorizată de Comisia Europeană; în caz de neconformitate, Comisia poate iniția măsuri împotriva statului respectiv sau poate sesiza Curtea de Justiție a UE. Curtea poate dispune remedierea deficiențelor sub amenințarea unor sancțiuni severe, inclusive posibilitatea suspendării subvențiilor UE pentru agricultură, industrie și alte sectoare.

În ciuda rolului lor crucial în politica UE de conservare a naturii, directivele UE privind natura nu sunt singurele acte legislative europene care asigură protecția și conservarea biodiversității. Există numeroase alte directive, regulamente și decizii de punere în aplicare care abordează aspecte suplimentare, precum speciile alogene invazive, reglementarea comerțului cu specii pe cale de dispariție, creșterea animalelor în grădini zoologice, interzicerea utilizării unor anumitor capcane și metode de ucidere a animalelor, răspunderea pentru deteriorarea sau distrugerea habitatelor și a speciilor și, mai recent, refacerea habitatelor naturale și celor ale speciilor. Majoritatea acestor acte legislative trebuie, de asemenea, transpuse – integral sau parțial – în legislația națională în perioada de pregătire pentru aderarea la UE.

Evaluarea biodiversității

Termen utilizat în Republica Moldova pentru „evaluarea adecvată”, procedură prevăzută de articolul 6 alineatele (3) și (4) din Directiva Habitate. Aceasta este obligatorie atunci când planurile, proiectele sau activitățile (”documente de politici” sau ”activități planificate” în conformitate cu legislația națională) ar putea produce efecte negative asupra siturilor ⬆️ Emerald/Natura 2000 și trebuie realizată în conformitate cu cerințele stabilite de Directiva Habitate. Dacă se constată existența unor efecte negative semnificative, chiar și în urma aplicării măsurilor de atenuare, documentul de politici sau activitatea planificată în cauză nu poate fi aprobată. După aderarea la UE, pot fi admise derogări de la această interdicție în baza unor motive cruciale de interes public major; pentru anumite proiecte de anvergură, obținerea unui aviz pozitiv din partea Comisiei

and implement them in practice at the national level. Implementation is supervised by the European Commission; in case of shortcomings, the Commission may take remedial measures against a country or even refer it to the Court of Justice of the EU which may order to remove such shortcomings under the threat of drastic penalties as well as the stopping of EU subsidies to agriculture, industry, and other fields.

Despite their crucial role in the EU nature conservation policy, the EU Nature Directives are not the only pieces of EU law ensuring biodiversity protection and conservation. There are many other directives, regulations and implementing decisions dealing with other aspects, such as invasive alien species, regulation of trade in endangered species, keeping animals in zoological gardens, prohibiting use of some traps and some way of killing animals, liability for deterioration or destruction of habitats and species, and most recently, restoration of habitats and habitats of species. Most of them should also be transposed – fully or partially – into national law during the preparation for the EU accession.

Biodiversity assessment

The Moldovan term for “appropriate assessment”, a procedure prescribed by Art. 6(3) and 6(4) of the EU Habitats Directive. It is obligatory when plans, projects or activities (“policy documents” and “planned activities” according to Moldovan legislation) that are likely to adversely affect ⬆️ Emerald/Natura 2000 sites need to be assessed following precise rules set by the Habitats Directive. In case significant adverse effects are proven even if mitigation measures reducing the adverse effects are applied, the given plan or project must not be authorized. After the accession to the EU, derogations from this ban are possible for specific imperative reasons of overriding public interest; for some large projects, a positive opinion of the European Commission is a prerequisite for their authorization even if they meet all other conditions.

Europene este o condiție prealabilă pentru autorizare, chiar dacă celelalte criterii sunt îndeplinite.

Procedura de evaluare a biodiversității pentru siturile din rețeaua Emerald a fost introdusă în legislația Republicii Moldova în 2023 (prin modificarea în anul 2022 al Legii nr. 94/07 privind rețeaua ecologică, Legea 86/2014 privind EIM, Legea 11/2017 privind ESM), iar în 2024, Ministerul Mediului a aprobat o serie de ghiduri metodologice. Cu toate acestea, aplicarea efectivă a proceduri nu poate fi inițiată, deoarece lipsesc date specifice pentru cele 61 de situri Emerald din Moldova, date fără de care evaluarea nu poate fi realizată.

Managementul conservării

Numit și „gestionarea ariilor protejate sau a speciilor protejate”, reprezintă o abordare activă care constă în aplicarea unor măsuri de conservare adaptate, concepute pentru a obține starea dorită a habitatelor/speciilor protejate. Acest proces include stabilirea obiectivelor de conservare și a măsurilor de conservare, implementarea acestora, monitorizarea eficienței lor și ajustarea lor, atunci când este necesar, pentru a asigura rezultatele dorite.

Monitorizare sau supraveghere?

În multe țări, termenul „monitorizare” este utilizat în sensuri diferite. Cel mai frecvent, monitorizarea este înțeleasă ca simpla înregistrarea a speciilor sau habitatelor existente într-un anumit sit – de exemplu, ca argument pentru desemnarea unei noi arii protejate. Cu toate acestea, o astfel de activitate ar trebui denumită mai corect „faunistică” (în cazul înregistrării speciilor de animale) sau „floristică” (în cazul speciilor de plante). Prin contrast, o veritabilă „monitorizare” reprezintă supravegherea stării anumitor specii sau habitate și a evoluției lor în timp, inclusiv analiza presiunilor și amenințărilor care acționează asupra acestora. Pe baza rezultatelor monitorizării, ar trebui să fie posibilă estimarea perspectivelor viitoare ale acestor specii sau habitate și adoptarea măsurilor de conservare adecvate pentru prevenirea deteriorării sau chiar dispariției acestora. Din cauza acestei ambiguități lingvistice, Directiva privind habitate-

The biodiversity assessment procedure for the Emerald network sites become a part of Moldovan law in 2023 (by a 2022 amendment to the Law on Ecological Network 94/07, Law 86/2014 on EIM; Law 11/2017 on SEA), and in 2024, methodological guidelines were approved by the Ministry of the Environment. The application of this procedure, however, cannot start, due to the lack of specific data on the 61 Emerald sites of Moldova without which no such assessment can be done.

Conservation management

Also called “management of protected areas or protected species”, it is an active approach consisting of the implementation of tailor-made conservation measures made up to achieve the desired state of protected habitats/species. It involves setting conservation objectives and conservation measures, implementing the latter, monitoring their efficiency and modifying them if needed in order to achieve the desired results.

Monitoring, or surveillance?

In many countries, the term “monitoring” is used in different meanings. Most often, monitoring is understood as the recording of species or habitats occurring in particular sites – for example, as a justification for designation of a new protected area. However, such an activity should rather be termed “faunistics” (in case of recording animal species) or “floristics” (plant species). A true “monitoring” means surveillance of the status of particular species or habitats and its changes in time, including the pressures and threats acting on them. On the basis of monitoring results, it should be possible to estimate the future prospects of such species or habitats, and take appropriate conservation measures to prevent their deterioration or even their extinction. Due to this language ambiguity, the Habitats Directive introduced another term than monitoring: it sets the obligation of Member States to undertake “surveillance of

le a introdus un termen diferit față de monitorizare: aceasta impune statelor membre obligația de a realiza „supravegherea stării de conservare” a tuturor tipurilor de habitate și a speciilor vizate de directivă. O obligație similară se aplică tuturor speciilor de păsări protejate conform Directivei privind păsările.

Este important de știut că această supraveghe a stării de conservare nu se aplică siturilor protejate (Emerald, Natura 2000, arii protejate naționale): tipurile de habitate și speciile sunt prezente pe întreg teritoriul țării, iar scopul supravegherii este de a determina starea lor medie, nu starea lor în cele mai bune situri, care sunt de regulă protejate. Prin urmare, supraveghearea necesită dezvoltarea unui sistem național nou și a unor metodologii de colectare a datelor independent de siturile Emerald sau Natura 2000.

Statele membre ale UE au obligația de a raporta Comisiei Europene, la intervale de 6 ani, rezultatele supravegherii stării de conservare și, în cazul în care se constată deteriorarea stării de conservare a oricărui tip de habitat sau specii, să adopte măsurile necesare pentru a opri și a inversa această tendință negativă.

Protecția naturii

În multe țări, întreaga ramură a administrației publice (precum și activitățile ONG-urilor și ale cetățenilor) dedicată menținerii și restaurării habitatelor, speciilor și ariilor naturale este denumită „protecția naturii”. Este important de înțeles că, în ciuda acestei denumiri, îngrijirea eficientă a habitatelor, speciilor și a altor fenomene naturale necesită adesea nu doar ⬆ protecție, ci și o abordare activă numită ⬆ conservare. Prin urmare, atunci când sunt descrise abordările specifice utilizate în „protecția naturii”, este necesară diferențierea între abordările administrative, pasive și reactive (=protecție) și abordările proactive (=conservare).

„Protecție” sau „conservare”?

Înseamnă același lucru? Nu. Deși ambii termeni se referă la natură, sensul lor este fundamental diferit.

conservation status” of all habitat types and species to which the directive applies. A similar obligation applies to all bird species protected pursuant to the Birds Directive.

It is important to know that this surveillance of conservation status does not apply to protected sites (Emerald, Natura 2000, national protected areas): habitat types and species occur across the entire country, and the aim of surveillance is to find out what their average status is, not what their status is, in the best sites which are usually protected. Therefore, surveillance requires to develop a new national system and methodologies of gathering data independently of Emerald or Natura 2000 sites.

The EU Member States are obliged to report on the results of the surveillance of conservation status in 6-year intervals to the Commission, and if a worsening of the conservation status of any habitat type or species is detected, to then take adequate measures to stop and revert the adverse trend

Nature protection

In many countries the whole branch of public administration (as well as NGO and citizen activities) serving to the maintenance and restoration of habitats, species and natural areas is called “nature protection”. It is important to know that despite this name, the efficient care for habitats, species and other natural phenomena often requires not only ⬆ protection but also an active approach called ⬆ conservation. Thus, when describing particular approaches used by “nature protection”, it is necessary to differentiate between the administrative, passive and reactive approaches (=protection), and proactive approaches (=conservation).

“Protection” or “conservation”?

Is it the same? Not at all. These terms, despite the fact that both of them deal with nature, have a substantially different meaning.

Ce implică „protecția naturii”? Prin definiție, termenul „protecție” reflectă abordări și acțiuni orientate spre prevenirea unor daune provocate de factori externi. Protejăm astfel valorile naturale valoroase – situri, specii, fenomene geomorfologice sau chiar peisaje pitorești – împotriva deteriorării sau distrugerii cauzate de activitățile umane (de exemplu: siturile împotriva degradării prin construcții de diverse tipuri; modificarea condițiilor naturale actuale; aratul pajiștilor valoroase pentru transformarea lor în teren agricol; tăierea pădurilor bătrâne; extracția mineralelor sau modificarea peisajului tradițional prin construirea de noi locuințe, localități moderne sau centrale eoliene; iar animalele și plantele - împotriva uciderii, capturării și distrugerii habitatelor acestora).

De obicei, protecția este implementată prin următoarele abordări:

a) la nivel general:

- elaborarea unei legislații adecvate privind desemnarea, protecția și conservarea siturilor și speciilor, incluzând obligații, interdicții și restricții;

b) la nivelul siturilor:

- desemnarea ariilor protejate în categorii distincte, cu stabilirea obiectivelor de conservare specifice fiecărui sit și formularea măsurilor de conservare;
- marcarea și delimitarea în teren a siturilor protejate;
- elaborarea de documente cu instrucțiuni privind gestionarea (îngrijirea) siturilor;
- introducerea obligației de evaluare a impactului anumitor documente de politici și activități planificate asupra siturilor înainte de aprobarea de dezvoltare a acestora și, în cazul unui impact negativ demonstrat, oprirea acestor activități, sau impunerea de măsuri de atenuare ori compensare;
- prevenirea desfășurării activităților interzise de către persoanele fizice sau juridice sancționarea lor în cazul constatării unor încălcări.

c) pentru speciile de plante sau animale:

- declararea anumitor specii și a habitatelor acestora ca fiind protejate;
- introducerea obligației de a evalua impactul anumitor documente de politici și activități

What is involved in “nature protection”?

By its nature, the term “protection” reflects approaches and activities aimed at preventing some harm imposed by external forces. We protect valuable natural assets – sites, species, geomorphological phenomena, or even the scenic view of particular landscapes from being deteriorated or destroyed by humans (e.g. sites from destruction through various constructions, changing of current conditions, ploughing of valuable grasslands into arable land, cutting of old forests, mineral extraction, or the changing of a traditional scenic view by building new houses, modern settlements, or wind power plants; and animals and plants from killing, catching and destruction of their habitats).

Typically, protection is implemented through the following approaches:

a) general:

- issuing appropriate legislation on designation, protection and conservation of sites and species, with obligations, prohibitions and restrictions;

b) for sites:

- designation of protected areas in various categories, with setting site-specific conservation objectives and proposing conservation measures;
- marking the protected sites in the field;
- drafting documents with instructions on how to manage (care) for the sites;
- setting the obligation of assessing impacts of certain plans and projects on the sites prior to their approval, and in case of a proven adverse impact, either to stop them or to impose mitigation or compensatory measures;
- preventing people or companies from doing prohibited activities and punishing them in case of proven misdemeanors.

c) for species of plants or animals:

- declaration of particular species and their habitats as protected;
- setting the obligation of assessing impacts of certain plans and projects on the sites prior to their approval, and in case of proven adverse impact, either to stop them or to impose mitigation or compensatory measures;
- drafting and implementing species action plans;

planificate asupra siturilor înainte de aprobarea de dezvoltare a acestora și, în cazul unui impact negativ demonstrat, oprirea acestor activități, sau impunerea de măsuri de atenuare ori compensare;

- elaborarea și implementarea planurilor de acțiune pentru specii;
- prevenirea desfășurării activităților interzise de către persoane sau companii, inclusiv perturbarea, degradarea habitatului, uciderea și capturarea speciilor, și sancționarea acestora în cazul constatării unor încălcări.

Protecția atât a siturilor, cât și a speciilor este importantă, însă în multe cazuri nu este suficientă; aceasta nu poate împiedica deteriorarea sau distrugerea speciilor și a habitatelor, cauzate fie de factori naturali, fie ca urmare a activităților umane asupra mediului. Astfel, pășunile valoroase, inclusiv stepele, necesită pășunat de către animale, în absența acestuia, ele sunt invadate de arbuști, iar speciile de plante valoroase dispar. Corpurile de apă folosite de amfibieni pentru reproducere primăvara se colmatează treptat cu sedimente, iar apa se pierde. Multe nevertebrate forestiere, precum și numeroase specii de păsări de pădure, depind de o structură naturală a pădurii, cu arbori bătrâni și lemn mort în care trăiesc sau își construiesc cuibul. Prin urmare, pentru menținerea pe termen lung a numeroaselor tipuri de habitate și specii, sunt necesare intervenții active și, uneori, chiar măsuri de restaurare ecologică. Abordarea proactivă a siturilor și speciilor protejate, cunoscută sub denumirea de „managementul conservării”, presupune conservare, nu doar protecție. În Moldova, doar o mică parte dintre siturile sau speciile protejate pot supraviețui fără măsuri adecvate de conservare – dacă le oferim doar protecție pasivă, mai devreme sau mai târziu acestea vor dispărea sau își vor pierde valoarea ecologică. Prin urmare, în domeniul protecției naturii, ca ramură a activității umane, este necesară combinarea protecției (abordarea pasivă și preventivă) cu conservarea (abordarea activă).

Este important să înțelegem că sensul termenului „conservare” în acest context, este opus celui pe

- preventing people or companies from doing prohibited activities, including disturbance, habitat deterioration, killing and catching, and punishing them in case of proven misdemeanors.

Protection of both protected sites and protected species is important, but in many cases it is not sufficient; it cannot stop the deterioration or destruction of such species and sites caused either by natural factors, or as a consequence of human activities on nature. Thus, valuable grasslands including steppes require grazing of cattle, otherwise they overgrow with bushes, and valuable plants disappear. Pools used by amphibians for spring breeding naturally fill up with soil, and water disappears. Many forest invertebrates, but also forest birds, need natural tree species composition with deadwood in which they live or nest. Thus, in order to maintain many species and habitat types in the long-term, active interventions, and sometimes even restoration measures, are necessary. The proactive approach to protected sites and species, called “conservation management”, requires conservation, not mere protection. In Moldova, only a small proportion of protected sites or species can sustain themselves without conservation – if we only protect them, they sooner or later will disappear or become valueless from an ecological point of view. Thus, within the field of nature protection as a branch of human activity, we need an interplay of both protection (passive and preventive approaches) and conservation (active approach).

It is important to realize that this meaning of the term “conservation” is opposite to what most people understand when using it in their daily life. If someone is considered “conservative”, it means that he/she wants to keep things as they have been before, without any changes. However, in the field of nature protection, “conservation” means the opposite: to be active and to change things in order to enable protected sites and species to thrive and to maintain themselves in the long-term, or even to improve their qualities.

care majoritatea oamenilor îl atribuie în viața de zi cu zi. Dacă o persoană este considerat „conservator”, înseamnă că dorește să păstreze lucrurile așa cum au fost, fără schimbări. În schimb, în domeniul protecției naturii, „conservarea” înseamnă exact opusul: acțiune activă și intervenție pentru a permite siturilor și speciilor protejate să prospere și să se mențină pe termen lung sau chiar să-și îmbunătățească starea și calitățile ecologice.

Abordarea de conservare ar trebui descrisă în ⬆ planurile de management a siturilor (sau în planurile de acțiune pentru specii, atunci când acestea există pentru anumite specii pe cale de dispariție). De aceea, planurile de management nu trebuie privite doar ca documente descriptive care evidențiază valorile naturale ale ariilor protejate, ci ca documente operaționale care oferă instrucțiuni concrete pentru implementarea conservării active a siturilor sau a speciilor vizate.

Screening-ul UE

Un eveniment oficial organizat de Comisia Europeană, în cadrul căruia țările candidate (MD, UA) prezintă nivelul inițial al cadrului lor legislativ național, și al practicilor existente și le compară cu cerințele legislației UE. Acesta are loc la începutul procesului de pregătire țării pentru îndeplinirea cerințelor UE și oferă recomandări privind pașii necesari pentru armonizarea legislației naționale cu legislația UE într-un interval de timp cât mai scurt.

„Specii protejate de anexele Directivei Păsări” – de ce este această formulare lipsită de sens?

Această formulare este frecvent utilizată atât de către funcționarii publici, cât și de către ONG-uri. Totuși ea este incorectă. De ce?

În primul rând, directivele UE nu „protejează” nimic. Directivele reprezintă un instrument legislativ al UE care stabilește cerințe pentru statele membre. Directivele nu au efect direct (spre deosebire de regulamentele UE). Ele enumeră doar obiectivele și obligațiile pe care statele membre trebuie să le transpună în legislația națională și apoi să le implementeze în practică.

În al doilea rând, chiar dacă textele directivelor sunt transpuse corect, anexele la ⬆ Direc-

The conservation approach should be described in ⬆ site management plans (or species action plans, if they exist for some endangered species). This is why management plans should not be considered just descriptive documents showing natural beauties of protected areas - they should be working documents providing instructions for the active conservation of particular sites or species.

EU screening

An official event convened by the European Commission where the candidate countries (MD, UA) present the starting level of their national law as well as their practices and compare them with the requirements of the EU law. It takes place at the beginning of the preparation of the given country for meeting all EU requirements and provides recommendations on how to achieve harmonization with the EU law as soon as possible.

“Species protected by the annexes of the Birds Directive” – why is this a meaningless formulation?

This formulation is often used both by state officials and NGOs. But, it is completely wrong. Why?

First of all, EU directives do not “protect” anything. Directives are a kind of EU law setting requirements for the Member States. Directives do not have direct effect (unlike EU regulations). They only list goals and obligations the Member States have to transpose into the national law and then implement.

But even if the texts of the directives are correctly transposed, there are very different requirements in regard to the annexes to the Birds Directive.

tiva Păsări nu au același rol sau același tip de cerințe.

Speciile de păsări enumerate în anexa I trebuie să beneficieze de protecție teritorială la nivel național – există obligația de a stabili pentru acestea așa-numitele arii de protecție specială, SPA (denumirea poate varia de la o țară la alta, deoarece directiva nu impune terminologie standardizată pentru aceste arii în legislația națională).

Apoi, Directiva Păsări impune statelor membre obligația de a introduce un sistem de protecție generală pentru toate speciile de păsări (din acest motiv, directiva nu conține o listă a acestor specii). Astfel, toate speciile de păsări sunt protejate împotriva activităților enumerate la articolul 5. În situații specifice descrise la articolul 9, se pot acorda derogări de la această protecție generală pentru orice specie de păsări. Cu toate acestea, aceste derogări nu pot fi acordate din motive legate de vânătoare și de comerțul cu păsări vânat.

Vânătoarea și comerțul sunt permise numai pentru anumite specii de păsări enumerate în alte două anexe ale Directivei privind păsările: acestea sunt specii care pot fi comercializate în interiorul unei țări (anexa II) și cele care pot fi vânat în interiorul țării (anexa III). Astfel, în practică, anexele II și III enumeră specii care sunt mult mai puțin protejate decât toate celelalte specii de păsări.

În concluzie, directiva stabilește obligația:

- de a proteja toate speciile de păsări,
- de a proteja și conserva în mod specific speciile de păsări din anexa I prin intermediul SPA, și permite ca
- speciile enumerate în anexele II și III să beneficieze de protecție redusă, din cauza permisivității privind vânătoarea și comerțul.

„Specii protejate de Directiva Habitate” – De ce este aceasta o formulare lipsită de sens?

Și această formulare este frecvent utilizată. De ce este incorectă?

- a) Primul motiv este același ca și în cazul Directivei privind păsările: nicio directivă nu „protejează” o specie – obligația de protecție revine statelor membre după ce acestea au transpus cerințele directivei în legislația națională.

Species of birds listed in Annex I should enjoy site (territorial) protection at the national level – there is an obligation to establish for them so-called Special Protection Areas, SPAs (may be named differently in various countries, as the name of these sites mentioned in the Directive is not binding).

Then, the Birds Directive demands the Member State to introduce a system of general protection of all bird species (therefore, there is no list of such species in the Directive). Thus, all bird species are protected from activities listed in Article 5. In specific situations described in Article 9, it is allowed to grant derogations from this general protection to any bird species. However, these derogations must not be granted for the reasons of hunting and trading in hunted birds.

Hunting and trading is only allowed for selected bird species listed in two other annexes to the Birds Directive: these are species which can be traded inside a country (Annex II) and hunted inside the country (Annex III). Thus, in fact, Annexes II and III list species which are much less protected than all other birds.

To conclude, the directive imposes the obligation:

- to protect all bird species,
- to specifically protect and conserve birds from Annex I through SPAs, and it enables
- species from Annex II and Annex III to be less protected due to hunting and trading.

“Species protected by the Habitats Directive” – Why is this a meaningless formulation?

Also, this formulation is used frequently. Why is it wrong, too?

- a) The first reason is the same as explained for the Birds Directive: any directive does not “protect” any species – such an obligation lies with the Member States after they have transposed the obligations from the direc-

b) Directiva ↗ Habitate introduce trei tipuri de obligații în ceea ce privește anumite specii de animale și plante (altele decât păsările):

- obligația de a crea arii speciale de protecție (denumite ↗ situri de importanță comunitară, SIC, care ulterior vor fi transferate în ↗ arii speciale de conservare, SAC) pentru speciile enumerate în anexa II; acestea specii ar trebui să beneficieze de un regim care poate fi descris ca unul de „conservare,” nu doar de protecție;
- obligația de a introduce un sistem de protecție strictă a speciilor enumerate în anexa IV. Această listă se suprapune parțial cu anexa II, dar există o diferență esențială: speciile din anexa II beneficiază de protecție doar în interiorul SCI/SAC, dar niciodată în afara acestora; în schimb, speciile din anexa IV trebuie protejate pe întreg teritoriul țării, adică peste tot, indiferent dacă se află sau nu într-o arie protejată;
- obligația de a lua măsuri specifice pentru speciile enumerate în anexa V în cazul în care există indicii că starea lor de conservare se poate deteriora: astfel, aceste specii nu sunt „protejate” în circumstanțe normale, însă trebuie supuse supravegherii stării de conservare pentru a identifica din timp eventualele probleme.

În concluzie, Directiva habitate impune statelor membre obligația de a institui un sistem de „protecție” doar pentru anumite specii enumerate în anexa IV, în timp ce speciile enumerate în celelalte anexe (II și V) sunt supuse altor tipuri de măsuri care nu pot fi denumite „protecție”.

Statutul de conservare

Directiva ↗ Habitate impune, ca una dintre obligațiile sale fundamentale, ca statele membre ale UE să mențină toate tipurile de habitate și speciile vizate de această directivă într-o așa-numită stare de conservare favorabilă, iar dacă starea actuală este inferioară, să ia măsurile necesare pentru a o îmbunătăți până la atingerea nivelului favorabil. Directiva Păsări nu utilizează explicit acest termen, însă cerințele sale privind conservarea păsărilor sunt în mare parte similare. Termenul „stare de conservare” este adesea interpretat greșit ca referindu-se la starea unui anumit tip de habitat sau a unei anumite

tive into national law.

b) The ↗ Habitats Directive introduces three kinds of obligations in regard to selected animal and plant species (not birds):

- an obligation to establish special protected areas (named ↗ sites of Community importance, SCI, which are later to be transferred into ↗ Special Areas of Conservation, SAC) for species listed in Annex II; they should enjoy a regime which is to be described as “conservation,” not protection;
- an obligation to introduce a system of strict protection of species listed in Annex IV. This list is in partial overlap with Annex II, but there is one crucial difference: Annex II species enjoy protection only in SCIs/SACs but never outside; contrary to it, Annex IV species have to be protected across the entire country, i.e., everywhere, regardless of any protected sites;
- an obligation to take specific measures for species listed in Annex V if there is an indication that their conservation status could deteriorate: thus, such species are not “protected” under normal circumstances, but they have to be subject to surveillance of conservation status to timely reveal possible problems.

To conclude, the Habitats Directive demands the Member States to establish a system of “protection” only for selected species listed in Annex IV, while species listed in other Annexes (II and V) are subject to other measures which cannot be termed “protection”.

Conservation status

The ↗ Habitats Directive demands, as one of its main obligations, that EU Member States maintain all habitat types and species to which this directive applies in a so-called favourable conservation status, and if the current status is worse, to take appropriate measures to improve this status in order to make it favourable. The Birds Directive does not use this term, but its requirements for bird conservation are very similar. The term “conservation status” is often misunderstood as a status of a given habitat type or species inside a protected area or Emerald/Natura 2000 site. However, this is wrong.

specii în interiorul unei arii protejate sau al unui sit Emerald/Natura 2000. Totuși, această interpretare este incorectă.

Starea de conservare este definită în Directiva Habitate

- a) pentru tipurile de habitate, ca „rezultatul sumei influențelor generate de un ansamblu de factori care acționează asupra habitatului natural și a speciilor sale specifice, influențe care pot afecta pe termen lung aria de extindere naturală a habitatului, structura și funcțiile acestuia, precum și supraviețuirea speciilor sale specifice în cadrul UE”;
- b) pentru specii, ca „rezultatul sumei influențelor generate de un ansamblu de factori care influențează specia respectivă, influențe care pot afecta pe termen lung aria de extindere naturală a speciei și abundența populației acesteia în cadrul UE”.

Astfel, starea de conservare se referă la starea tipurilor de habitate și a speciilor la nivelul întregii UE, nu doar la nivelul siturilor protejate; din motive practice, aceasta trebuie monitorizată separat în fiecare stat membru al UE și raportată Comisiei Europene, care întocmește un așa-numit „raport compozit” pentru întreaga uniune pe baza raportărilor primite de la toate țările membre.

Directiva precizează momentul în care starea de conservare este considerată „favorabilă”; fiecare stat membru are responsabilitatea de a elabora metodologii de ↗ monitorizare a stării tipurilor de habitate și a speciilor, precum și de a stabili măsurile necesare atunci când rezultatele monitorizării indică faptul că starea de conservare devine nefavorabilă.

Transpunerea legislației UE

Transferul tuturor obligațiilor și normelor din legislația UE (așa-numitul *acquis communautaire*; în special directive, dar și anumite regulamente și decizii) în legislația națională a țărilor candidate este obligatoriu – fără un nivel de transpunere de 100 %, aderarea la UE nu poate fi permisă.

Cu toate acestea, transpunerea nu înseamnă simpla copiere și lipire a textului din legis-

Conservation status is defined in the Habitats Directive

- a) for habitat types as a “result of a sum of influences acting on a natural habitat and its typical species that may affect its long-term natural distribution, structure and functions as well as the long-term survival of its typical species within the EU”;
- b) for species as a “result of the sum of the influences acting on the species concerned that may affect the long-term distribution and abundance of its populations within the EU”.

Thus, conservation status refers to the status of habitat types and species in the whole EU, not in any protected sites; for practical reasons, it is to be surveilled separately in all EU Member States, and reported to the European Commission that prepares a so-called “composite report” for the whole EU based on reports from all Member States.

The directive describes when the conservation status is deemed “favourable”; it is up to individual Member States to develop methodologies of ↗ surveillance of that status of individual habitat types and species as well as measures to be taken when the results of surveillance show that the conservation status becomes unfavourable.

Transposition of EU law

Transfer of all obligations and rules from the EU law (so-called *acquis communautaire*; especially directives but also some regulations and decisions) into the national law of candidate countries – without a 100 % level of transposition, EU accession cannot be allowed.

However, transposition does not mean just a copy-and-paste of the wording of individual

lația UE. Directivele și regulamentele conțin doar obiective de atins și obligații de respectat. Transpunerea trebuie să fie funcțională, adică să permită țării candidate să pună în aplicare cerințele UE la momentul aderării la UE, să le integreze cu abordările naționale existente, să înființeze autorități competente și să coreleze noile dispoziții cu alte acte normative naționale și ale UE. În același timp, practicile naționale care nu sunt în conformitate cu cerințele UE sau le contrazic trebuie eliminate sau înlocuite. Acesta este motivul pentru care transpunerea nu poate fi realizată doar de juriști: ea necesită colaborarea dintre cei care cunosc legislația UE și cei care se ocupă zilnic de aplicarea legislației naționale, și de implementarea ei în practică, având experiență operațională.

pieces of EU law. The directives and regulations only contain goals to be achieved and obligations to be met. Transposition must be functional, i.e., to enable the candidate country to make the EU requirements operational upon the accession to the EU, unify them with the existing national approaches, establish competent authorities and link the new provisions with other pieces of both national and EU law. At the same time, national practices not in line with EU requirements or even contradicting them must be abolished or replaced. This is the reason why transposition can never be done just by lawyers: it requires interplay with those understanding the EU law and those dealing with the implementation of national law on a daily basis, with practical experience.

The Public Association BIOTICA Ecological Society is an organization based in the Republic of Moldova that has been active in the field of environmental protection for over 25 years. The association aims to engage scientists and the general public in addressing environmental issues. Its areas of activity include biodiversity conservation, rural development in protected areas, water resource management, promotion of ecotourism, afforestation, infrastructure construction for biological resource protection, and community involvement in solving environmental challenges.

Asociația Obștească Societatea Ecologică "BIOTICA" este o organizație din Republica Moldova, activă în domeniul protecției mediului de peste 25 de ani. Asociația urmărește să implice atât comunitatea științifică, cât și publicul larg în soluționarea problemelor de mediu. Domeniile sale de activitate cuprind conservarea biodiversității, dezvoltarea rurală în ariile protejate, gestionarea durabilă a resurselor de apă, promovarea ecoturismului, împădurirea, dezvoltarea infrastructurii pentru protecția resurselor biologice și implicarea comunităților în soluționarea problemelor de mediu.

Contact / Date de contact:

Tel: +373 (22) 49 88 37

of. 22, Nicolae Dimo str. 17/4, mun. Chișinău, Moldova

email: biotica.md@gmail.com

More information / Informație mai detaliată: <https://www.bioticamoldova.org>

Arnika is a Czech non-governmental organisation that has been uniting people striving for a better environment since 2001. Its mission is to protect nature and foster a healthy environment for future generations both in Czechia and globally. In its work, Arnika relies on open discussion of problems, public participation in decision making, and scientific evidence-based solutions. Arnika advocates less waste and toxic pollution, conservation of wild rivers and diverse nature, and environmental justice for local communities.

Arnika este o organizație neguvernamentală cehă care unește, din anul 2001, oameni ce muncesc pentru un mediu mai sănătos. Misiunea sa este să protejeze natura și să contribuie la un mediu sănătos pentru generațiile viitoare, atât în Cehia, cât și la nivel global. În activitatea sa, Arnika se bazează pe discuții deschise privind problemele de mediu, participarea publicului la procesul decizional și soluții fundamentate pe dovezi științifice. Arnika promovează reducerea deșeurilor și a poluării toxice, conservarea râurilor și a biodiversității, precum și justiția de mediu pentru comunitățile locale.

Contact / Date de contact:

Arnika, Seifertova 327/85, 130 00 Prague 3, Czech Republic

email: cepo@arnika.org

More information / Informație mai detaliată: <http://arnika.org/en/moldova>